üteldud. Tark ütles, kui ämbri nurgast pääwa walgele tõi: „Sina ei ole tugewast kinni pidanud; wanad on wälja peasnud ja kaks poega aga järel jäänud,“ — seda üteldes wõtis ta kaks weikest konna ämbrist, mis ta naisele näitas. Naine aga sai jerweks. Et tark ise konnad kaasa oli toonud ja neid ämbrisse pannud: seda wõib iga mõistlik inimene arwata; nisamuti ka seda, et naisel konne sisikonnas elamas ei olnud, waid wale luulemise wägi oli konnasi sünnitanud. — Selepärast, armas lugeja, mis ebausk nõidade ja sortside kohta loriseb, se on üsna tühi petuse asi, mis enamist wanast pimedast aeast päritud on, aga meie päiwil kuskil ei kõlba uskuda.

Maa peal kaswab mitu iseliku rohutaimet, mis inimese uimaseks teeb, nõnda et ta raske une sisse langeb ja magades nii elawalt und nääb, kui sünniks unenäu kuju tema ärksa silma ees. Wanal aeal leiti petisi, kes niisugusi rohtusi ja nende uimaseks tegewad wäge tundsid. Kawalad petisid loriseside ebausklíku rahwale, kuda nad wõisid rahakandjaid ja tontisi teha, mis peremehele wara koku pidid kandma. Teistele lubasid nemad imewoli anda, misga nad ennast liba-hundiks ehk muu elajaks wõisid moondada. Aga kes kõik nõiduse sügawused põhjani tundma soowis saada, se pidi nimetu-sõrmest natuke werd andma, mis läbi ta põrgu orjaks pidi kihlatud saama. Kui niisuguse rumala lori läbi ühe ebausklíku inimese luulemise wägi elawaks oli

läinud, siis anti temale uimaseks tegewat rohtu sisse, et ta magama uinus. Nüüd teab igaüks tähele panija, kuida ika unenäus enamist niisugused asjad meie ette tulewad, mis peale meie õhtu olime mõtelnud. Seal sündis, et mõningad unenäus liba-hundi kombel ehk tuulispaskil ümber sõitsid, wahel wana sarwikuga ennast kihlasiwad ja muud alpi asju tegid. Raskest unest ärkades olid pääd nõnda uimased, et mitu waest petetud looma unenägu tõsiseks juhtumiseks arwasid. Nemad rääkisiwad oma lugu teistele, teised läksid asja ise katsuma ja leidsid seda sama; se läbi tõusis nõidade hulk pääw päälwalt suuremaks.

Wanal aeal leiti ka suurema sugu rahwa seas enam kerge usklikusi kui praegu, sest õpetuse tarkus ei olnud maailma weel nõnda walgustanud, ja õnsaks tegew Risti-usk mitmes paigas ebausuga segatud. Sealtap se siis tuli, et nemad rahwa keskel liikuwad nõidade lori uskuma hakasid, ja wiimaks kindlaste ära keelasid, et kedagi sortsi ja nõia ammetit ei tohtind pidada, waid keda selle pealt kinni tabati, seda pidi surma kohtus huka mõistetama. Kui siis kellegi õnnetuma inimese peale kahtlast jutu tõsteti, et ta nõid pidi olema, siis wiidi teda kohtu ette ja piinati niikaua koledal kombel, kunni ta wiimaks enam walu ei jõudnud kannatada, waid ennemine tunistas: „Jah, mina olen nõid!“ Siis hakati neid uest piinama, kunni nad oma tutawaid pidid tunnistama, kes ka nõia tempust pruukisiwad. Mõned raskest